המביא גט פרק ראשון גיטין

מסורת הש"ס

ומה אילו עבד כהן שברח ואשת כהן שמרדה על בעלה הלא אוכלים בתרומה וזה אינו אוכל שפיר קאמר להו אמר רבא היינו דקא מהדרי ליה במתני' מפני שהוא קנינו דאי בעי שקיל [6]ארבעה זוזי מישראל ופסיל ליה כל היכא דאיתיה ולרבי מאיר תינח עבד כהן עבד ישראל מאי איכא למימר אמר רבי שמואל בר רב יצחק מפני שמפסידו משפחה בנענית אדרבה הרי הוא מתירו בבת חורין [7]עבדא בהפקירא ניחא ליה זילא ליה שביחא ליה פריצה ליה: **מתני'** [8]**האומר** תנו גט זה לאשתי [9]שטר שחרור זה לעבדי ומת לא יתנו לאחר מיתה [10]תנו מנה לאיש פלוני ומת יתנו לאחר מיתה: **גמ'** אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב והוא שצבורין ומונחין בקרן זוית במאי עסקינן אילימא בבריא כי צבורין מאי הוי הא לא משך ואלא בשביב מרע מאי איריא צבורין כי אין צבורין נמי דהא [11]קיי"ל [12]דדברי שביב מרע ככתובים וכמסורין דמו א"ר זביד לעולם בבריא וכדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב [13]מנה לי בידך תנהו לו לפלוני במעמד שלשתן קנה רב פפא אמר לעולם בשב"מ וכאידך דרב דאמר רב שב"מ שאמר תנו מנה לפלוני מנכסי מנה זה נותנין חיישינן שמא מנה קבור קאמר [14]והלכתא לא חיישינן רב פפא מאי טעמא לא אמר כרב זביד קסבר

[1] ומה אילו עבד כהן שברח ואשת כהן שמרדה על בעלה הלא אוכלים בתרומה וזה אינו אוכל שפיר קאמר להו אמר רבא היינו דקא מהדרי ליה במתני' מפני שהוא קנינו דאי בעי שקיל [2]ארבעה זוזי מישראל ופסיל ליה כל היכא דאיתיה ולרבי מאיר תינח עבד כהן עבד ישראל מאי איכא למימר אמר רבי שמואל בר רב יצחק מפני שמפסידו משפחה בנענית אדרבה הרי הוא מתירו בבת חורין עבד יעקב אבינו [3]עבדא בהפקירא ניחא ליה זילא ליה שביחא ליה פריצה ליה. מתני' [4]**האומר** תנו גט זה לאשתי [5]שטר שחרור זה לעבדי ומת לא יתנו לאחר מיתה [6]תנו מנה לאיש פלוני ומת יתנו לאחר מיתה. **גמ'** אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב והוא שצבורין ומונחין בקרן זוית במאי עסקינן אילימא בבריא כי צבורין מאי הוי הא לא משך ואלא בשביב מרע מאי איריא צבורין כי אין צבורין נמי דהא [7]קיי"ל [8]דדברי שביב מרע ככתובים וכמסורין דמו א"ר זביד לעולם בבריא וכדרב הונא אמר רב דאמר רב הונא אמר רב [9]מנה לי בידך תנהו לו לפלוני במעמד שלשתן קנה רב פפא אמר לעולם בשב"מ וכאידך דרב דאמר רב שב"מ שאמר תנו מנה לפלוני מנכסי מנה זה נותנין חיישינן שמא מנה קבור קאמר [10]והלכתא לא חיישינן רב פפא מאי טעמא לא אמר כרב זביד קסבר

[1] ומה אילו עבד כהן שברח ואשת כהן שמרדה על בעלה הלא אוכלים בתרומה וזה אינו אוכל שפיר קאמר להו אמר רבא היינו דקא מהדרי ליה במתני' מפני שהוא קנינו. מעמא מאי עבד כהן שברח אוכל בתרומה מפני שהוא קנינו דכהן הלכך אי בעי ההוא כהן כשיברח עבדו שקיל ארבעה זוזי מישראל ומקני ליה ניהליה כל היכא דאיתיה ושוב אינו קנינו ומיפסיל: **זילא ליה.** זוללה היא בעיניו לזלזל בה לכל תאותו: **ופריצה ליה.** מתנהגת עמו בפריצות: **מתני' האומר תנו גט** (6) **זה לאשתי** גרסינן במתני'. ולא גרסי' תן שלא מסרם ליד שליח בחייו לפיכך לא נחלקו חכמים בדבר לומר שמשעה ראשונה זכה לו בשליח לעבד להיות משוחרר: **לא יתנו לאחר מיתה.** דגיטא לא הוי עד דמטי לידיה וכי מטי לידיה הא מית ליה משחרר ופקעה ליה רשותיה: **גמ' והוא שצבורין.** מנה דקתני מתני' בצבורין ומונחין המעות עסקינן ואמר מנה זה תנו לפלוני: **בבריא.** מתנת בריא במטלטלין יכול לחזור בו עד שימשוך ויורשו נמי מצי למיהדר ביה אליבא דמאן דלית ליה מנה לקיים דברי המת (1): **כמעמד שלשתן קנה.** ולקמן (2) מפרש טעמא. וצבורין בעינן דסבר רב זביד לא אמר רב קנה אלא בפקדון דקני ליה כל היכא דאיתיה: **שמא מנה קבור.** יש לו בקרקע והוה הוא דיהב ליה: לא

גליון הש"ס

תד"ה והא לא משך וכו' אע"ג דבש"ק דב"ם בבר. וע' בתוס' שם שכתבו בלרך אחר ועי' בהרא"ש נדרים ד' ה ע"ב ד"ה ר"י מ"ל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לפלוני תנו גט לאשתי גרסינן במתני' ולא גרסינן תן שלא מסר ליד ש"ב עיין בדברי הרמ"ש: (ב) תוס' ד"ה עבדא וכו' דמודו רבנן בעובד כוכבים ניחא ליה וכו' אבל עובד כוכבים אין רשות:

מוסף רש"י

עבדא בהפקירא ניחא ליה. טוב לו לחיות עבד ויהא מותר בהפקר דומת הפקפות, מהיות בן חורין להיות מותר בנת ישראל, דלא אלא ליה ולא שכיחא ליה להפקירא (כתובות יא.). לא יתנו לאחר מיתה. ואפילו רבנן דאמרי שיחרורי עבדים זכות הוא חכין לאדם שלא בפניו, נמי בלבבי זכי ביה דלא מצי למיהדר, מיהו מודו רבנן דכל כמה דלא מטא גיטא לידיה לא הוי מפוחדר, וכיון דמית קדים מו לא הוי שיחרורייה שחרור, דנפקא ליה רשותיה מיניה ותיהל עליה רשות יורשין (לעיל ט:). במעמד שלשתן. אמר לו כן (קדושין מח.) נפקד ומפקיד ומקבל מתנה. קנה. כך תקנו חכמים לפי שהבבר מדיר הוא בן הבריות ולא הזקיקו חכמים לקנות בקנין ובעדים (רשב"ם ב"ב קמד.) מתנת הלכתא בלא טעמא הוא, ולפי שהבבר נהוג בין הסוחרים וחכמים תקנו את הבבר לקנות בחמירה כמעמד שלשתן, לפי שאין קנין מועיל בבבר שאין בעין (שם קמח.).

תוספות רי"ד

קא"ל. אמר רבא היינו דקאמרי ליה במתני' מפני שהוא קנינו דאיבעי שקיל ליה ד' זוזי מישראל ופסיל ליה כל היכא דאיתיה. פי' מוכרי לישראל ומקנהו לו בכל מקום שהוא ישוב אינו קנינו וכיון שיכול לפוסלו וולתי השליח נמצא שלא עשה לו השליח שום חובה: גרסי' בירושלמי ר' יוחנן בעי הנע עצמך שהיה עבדו של קנין הרי הוא חוב לעבד הנע עצמך שהייתה אשתו של מוכה שחין הרי זה זכות לאשה אין לך אלא כהדה (אלא) אילו המוכר את עבדו שלא מדעתו שמא אינו מכור והמגרש את אשתו שלא מדעתו (6) שמא מגורשת היא. ור"ש תינח עבד כהן שברח עבד ישראל מאי איכא למימר א"ר שמואל בר יצחק מפני שמפסידו משפחה בנענית אדרבה הוא מתירו בבת חורין עבדא ניחא ליה בהפקירא דזילא ליה שביחא ליה פריצה ליה: **מתני'** האומר תנו גט לאשתי לא יתנו לאחר מיתה תנו מנה לפלוני ומת יתנו לאחר מיתה. פי' המורה תנו גט גרס' ולא תן שלא מסרם ליד שליח בחייו לפיכך לא נחלקו חכמים בדבר לומר שמשעה ראשונה זכה לו השליח לעבד להיות משוחרר. לא יתנו לאחר מיתה דגיטא לא הוי עד דמטי גיטא לידיה וכי מטי גיטא לידיה הא מית ליה משחרר ופקע ליה רשותיה אבל תנו מנה לפלוני ומת יתנו לאחר מיתה אעפ"י שלא מצי יורשין הדרי בהו דדברי שב"מ ככתובין וכמסורין דמי פי' (1) כשאומר

עין משפט נר מצוה

עח א מי' פ"ו מהל' גירושין הל' כח ופ"ט ה"ט יב [כב] סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמח סעי' נח [וסי' קמד סעי' ה'].:

עט ב מי' פ"ו מהל' עבדים הל"ח סמג עשין פז טוש"ע י"ד סי' רסז סעיף עו:

פ ג מי' פ"ו מהל' זכיה הל' ח סמג עשין סט טוש"ע ח"מ סימן רנג סעיף יח:

פא ד מי' סז פ"ח סז הל' ב סמג עשין סג טוש"ע ח"מ סי' רג סעיף ח:

פב ה מי' סז פ"ו הל' ח סמג עשין סז טוש"ע ח"מ סימן רנג סעיף יח:

תוספות רי"ד (המשך)

תנו מנה לפלוני מנכסי [מנה זה] נותנין מנה סתם אין נותנין חיישינן שמא מנה קבור קאמר להו אמר רבא היינו דקא מהדרי ליה בתמתא דמיתא לא מצי בייתך תנהו לפלוני במעמד שלשתן קנה אמר רבה מסתברא מילתא דרב בפקדון אבל במלוה לא פי' פקדון דאיתיה בעינה מצי לאקנויי לחבריה במעמד שלשתן ואע"ג דלא משך המקבל אבל מלוה דליתא בעין דלהוצאה ניתנה לא קנה במעמד שלשתן עד שימשוך המקבל: והאלקי' אמר רב אפילו במלוה ושמא מאי פי' כיון דליתא בעין מ"ש דקנייא מקבל בלא משיכה ומעמד שלשתן מה מהני ומסיק מר זוטרא הני תלת מילי שיניהו רבנן בהלכתא בלא טעמא חדא הא אידך דאמר רב יהודה אמר שמואל הבותב כל נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפטרופוס פי' להכניס ולהוציא ואעפ"י שכתבן לה בלשון מתנה לא קנאתן ואין טעם בדבר דהלכה למשה מסיני שאין בה טעם אלא כך תקנו חכמים והפקר ב"ד היה הפקר אידך דאמר ר' חגינא המשיא אשה לבנו גדול בבית קנאו פי' בית מיוחד שאינו דר בו ועשאו לו בית חתנות אעפ"י שלא כתב לו מתנה עליו מסתמא קנאו ודוקא מנה לי בידך שכבר נתנו לו ולא אמר לו כלום בשעת הנתיבה והשתא קא"ל הכי צריך מעמד שלשתן אבל אם א"ל בשעה שנתנו לו תנהו לפלוני זכה דהא אמרן כל האומר תנו כאומר זכו דמי ואין צריך מעמד שלשתן ולקמן נמי בעי' למימר הולך מנה זה לפלוני שאני חייב לו או תן מנה זה לפלוני שאני חייב לו זכה ואם בא לחזור אינו חוזר דהולך ותן זכה וכל שכן אם אמר לו זכה לעבור פלוני בפי' דוכין לאדם שלא בפניו ואין צריך מעמד שלשתן אבל הכא דלא יהיב ליה מידי אלא על מנה דאית גביה או בפקדון או בהלוואה אומר לו תנהו לפלוני צריך מעמד שלשתן ואפי' אם אמר לו בפי' זכה לי בעבור פלוני לא זכה אם לא היה מעמד שלשתן דדוקא מאי דאמרי' זכין לאדם שלא בפניו בדמסר בידיה מידי אבל במידי דאיתיה ברשותיה לא מצי למימר ליה זכה בעבור פלוני עד שימשוך או עד שיהיה במעמד שלשתן דרשותו של אדם זוכה לו לעצמו שאם אמר לו מה שיש לי ברשותך יהא שלך קנה דרשותו כשאומר לו מה שיש לי ברשותו יהא לפלוני לא קנה שאין רשותו קנה לאחרים וצריך שימשוך המקבל או שיאמר לו במעמד שלשתן ואפי' אם אמר לו בשעת המסירה תן מנה זה לפלוני דאמרי' כל האומר תנו כאומר זכו דמי ואינו יכול לחזור בו בע"י למימר לקמן דוקא אם היה חייב ראובן לשמעון מנה שהלוהו או שהפקיד בידו שמעון ואם אמר לוי תן מנה זו לשמעון זכה ואינו יכול לחזור בו אבל אם רוצה ראובן ליתן לשמעון אותו מנה כמתנה ואמר לוי תן מנה זה לשמעון אם רוצה ראובן לחזור בו יכול ולא אמרינן גבי מתנה כל האומר תנו כאומר זכו דמי כ"א גבי חוב ופקדון. אבל אם היה במעמד שלשתן אפילו גבי מתנה נמי קנה המקבל ואע"ג דאמר לו תן ולא אמר לו זכה.

(6) כירושלמי לפניו הגירסא שלא מדעתו וע"ש כתפרשים. (7) נראה דזה ליון על מימרא דרב בנגמ' שכ"מ שאמר וכו' מנה זה נתנים.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com